

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **J. Č., U.** zastúpeného advokátom JUDr. J. G., D. proti žalovaným: **1/ D. K., B.** a **2/ JUDr. V. Č., B.**, obaja zastúpení advokátkou JUDr. E. L., P., **o zaplatenie 15 676,11 eur s príslušenstvom**, na odvolanie žalobcu a žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. októbra 2007, č. k. 48Cb 3/93-KI-545, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. októbra 2007, č. k. 48Cb 3/93-KI-545 v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania **z r u š u j e** a v rozsahu zrušenia vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom čiastočne vyhovel tak, že žalovanému 1/uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 113 312,-- Sk istiny a žalovanému 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 121 689,-- Sk istiny. V časti o zaplatenie sumy 239 999,-- Sk žalobu zamietol a vo zvyšku konanie zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznal. Ďalej žalovanému 1/ uložil zaplatiť na účet Krajského súdu v Banskej Bystrici sumu 8 825,-- Sk a žalovanému 2/ sumu 9 475,-- Sk ako náhradu trov znaleckého dokazovania.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že predmetom sporu je zaplatenie 475 000,-- Sk s 3% úrokom z omeškania, ktorú sumu si mali žalovaní 1/ a 2/ vybrať z účtu žalobcu bez jeho vedomia. Pri posudzovaní uplatneného nároku súd prvého stupňa vychádzal z právneho názoru dovolacieho súdu, že právny vzťah medzi účastníkmi treba posudzovať podľa § 51 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého účastníci môžu uzavrieť i takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená, zmluva však nesmie odporovať obsahu a účelu tohto zákona. Súd

znaleckým dokazovaním zisťoval výšku podielov žalovaného 1/ a 2/ na zisku žalobcu, dosiahnutého z realizácie dodávky pre štátny podnik T. O., N., v roku 1990. Znalčka v znaleckom posudku z 13. decembra 2002, č. 17/2002 uviedla, že čistý zisk zo zákazky T. O., š. p., N., za obdobie do 30. októbra 1990 predstavoval sumu 526 412,-- Sk, pričom po prehodnotení ukazovateľov za žalobcu a žalovaných dospela k záveru, že na dosiahnutom čistom zisku sa podieľa pracovná účasť 75%, z toho žalovaní po 16%, finančná účasť 20%, z toho žalovaní po 6% a materiálová účasť 5% bez podielu žalovaných. V dodatku k znaleckému posudku, znalčka v zmysle úpravy súdu ustálila, že zo sumy 475 000,-- Sk, vybratej zo žalobcovho účtu žalovanými, u žalovaného 1/ je neoprávneným majetkovým prospedom čiastka 113 312,-- Sk a u žalovaného 2/ čiastka 121 689,-- Sk. Súd prvého stupňa v zmysle uvedených znaleckých záverov čiastočne žalobe vyhovel a vo zvyšku, teda v časti o zaplatenie 239 999,-- Sk, žalobu zamietol. V časti o zaplatenie úroku z omeškania vzal žalobca žalobu späť, preto súd v tejto časti v zmysle § 96 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) konanie zastavil. O trovách konania vzhľadom na čiastočný úspech účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Vzhľadom k tomu, že u žalobcu boli splnené podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov a tým aj trov dôkazu (§ 141 ods. 2 O. s. p.), tieto trovy platí štát. Pretože u žalovaných také podmienky nie sú splnené, uložil im povinnosť zaplatiť štátu pomernú časť trov znaleckého dokazovania.

Proti rozsudku vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, podali včas odvolanie žalovaní 1/ a 2/ s poukazom na prípustnosť odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. c/, d/, f/ O. s. p. Podľa ich názoru presvedčivosť záveru v rozhodnutí musí vychádzať z argumentov, ktoré súd na základe hodnotenia dôkazov považuje za najpravdepodobnejšie postupom podľa § 157 ods. 2 O. s. p., inak je rozhodnutie nepreskúmateľné. Uviedli, že súd prvého stupňa za podklad rozhodnutia zbral znalecký posudok, ktorý neprihliada na všetky zistené skutočnosti namietané žalovanými. V rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. je aj súhrnné zistenie podľa znaleckého dokazovania. Súd nezaujal stanovisko k dôkazom žalovaných. Uvedené skutkové vady konania sa preniesli aj do právneho posúdenia veci. Právna úprava v roku 1990 umožňovala združenie občanov za účelom dosiahnutia zisku podľa miery ich účasti a súd mal posudzovať právny vzťah medzi účastníkmi analogicky podľa § 136 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobca dal žalovaným konkludentný súhlas faktickou činnosťou, ktorou podpísal príkaz na vybratie určitej sumy z jeho účtu a žalovaní si

vybrali svoj podiel na zisku zodpovedajúci miere ich účasti na spoločnom podnikaní v pomere po 32% a žalobcovi ostal podiel 36%. Ak by k uvedenej akceptácii nedošlo, malo sa uplatniť pravidlo podľa § 137 ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda rovnosť podielov. Uvedený postup mal súd zvoliť vzhľadom na rozpornosť výpovedí strán, ktoré sa časom prehlbovali. Navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol alebo ho zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných uviedol, že súd prvého stupňa vo veci rozhodol riadiac sa skutočne tým, čo bolo doložené ako dôkaz do spisu. V priebehu konania, nikdy ani jeden znalec nepovedal, že žalobcovi nepatrí nič. Sporným zostalo len zisťovanie miery účasti žalovaných 1/ a 2/. Ďalej uviedol, že nikdy nebola účastníkmi konania založená spoločnosť so samostatnou právnou subjektivitou. Žalovaní neustále počas celého konania svoje stanoviská menili a keďže išlo o spôsob spoločného podnikania, ktorý bol dohodnutý len ústne, zmenami svojich stanovísk mohli pôsobiť pri akejkol'vek snahe súdov o zistenie skutočného stavu veci, zdarilo obštrukčne. V konečnom dôsledku Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozsudku sp. zn. Obdo V 76/96 uzavrel právnu úvahu v tom smere, že v ďalšom konaní, keďže došlo k uzavretiu zmluvy podľa § 51 Občianskeho zákonníka, ku ktorej mohlo dôjsť aj konkludentne, bude potrebné v ďalšom konaní skúmať výšku podielov žalovaných na zisku žalobcu dosiahnutého z realizácie zákazky, zodpovedajúcu rozsahu ich pracovnej, finančnej, prípadne materiálnej účasti na podnikaní žalobcu a v nadväznosti na zistený skutkový stav posúdiť uplatnenú pohľadávku z titulu neoprávneného majetkového prospechu podľa § 451 Občianskeho zákonníka v znení platnom do 31. decembra 1991. K ustáleniu podielov došlo znaleckým posudkom a podľa toho súd prvého stupňa aj rozhodol. Nespokojnosť žalovaných spočíva v spôsobe vyčíslenia podielu. Dodal, že argumenty žalovaných sú snahou zamedziť akémukoľvek výsledku a neplniť na opodstatnené nároky žalobcu nič.

Proti výroku rozsudku o zamietnutí žaloby podal žalobca včas odvolanie, v ktorom tvrdil, že žalobcovi má prislúchať z vyčísleného čistého zisku 56%, t. j. 294 790,- Sk (str. 13 znaleckého posudku). Spočítaním súm 113 312,- Sk a 121 689,- Sk toto plnenie činí sumu 235 001,- Sk. Ak neskoršie upravila znalkyňa neoprávnený majetkový prospech u žalovaných, tak v tomto smere je potom tento dodatok v rozpore s vyčíslenou čiastkou 294 790,- Sk na str. 13 pôvodného posudku. Rozdiel takto činí čiastku 59 789,- Sk, o ktorú

je potrebné zamietnúť sumu znížiť (na 180 210,-- Sk). Dodal, že v prípade, ak odvolací súd ponechá nedotknutý výrok súdu prvého stupňa o povinnosti zaplatiť žalobcovi žalovaným 1/ 113 312,-- Sk a žalovaným 2/ 121 689,-- Sk žiadal, aby mu súd priznal úrok z omeškania odo dňa priznania tejto sumy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozsudkom z 31. mája 2011, č. k. 5Obo 3/2009-573, v znení opravného uznesenia z 25. októbra 2011, sp. zn. 5Obo 13/2009, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Na dovolanie žalovaných 1/ a 2/ Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací uznesením z 28. júna 2012, sp. zn. 1ObdoV 52/2011 rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu vyplýva, že z obsahu spisu a ani z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, prečo súd neakceptoval obranu žalovaných, že vlastníkom účtu bol žalobca a banka bez súhlasu žalobcu, t.j. majiteľa účtu, by takúto platbu nerealizovala. Nie je zrejmé ani to, prečo sa súd priklonil k tvrdeniu žalobcu bez toho, aby žalobca toto svoje tvrdenie preukázal. Ďalej dovolací súd považoval odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ išlo o námietku, že v rozhodnutí súdu prvého stupňa došlo k porušeniu ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., pokiaľ nevyhodnotil osobitne každú námietku žalovaných k znaleckému posudku, za nedostatočné a nepresvedčivé, čím došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. Navyše posúdenie výšky podielu žalovaných na zisku žalobcu nemal súd presunúť na znalca, ale mal vec posúdiť v zmysle záverov predchádzajúceho rozhodnutia dovolacieho súdu, a to podľa ustanovenia § 51 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že pokiaľ súd nemal preukázané, žeby medzi účastníkmi došlo k dohode o výške podielov na majetku získaného spoločnou činnosťou, mal vychádzať z toho, že podiely na majetku sú rovnaké. Pokiaľ súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z podielov, ktoré určil znalec, zaťažil konanie inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 243d ods. 1, veta druhá O. s. p.), opätovne prejednal odvolanie žalobcu v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania

v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných je dôvodné.

Podľa ust. § 243d ods. 1 O. s. p., ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadrením uvedeného práva je aj znenie §157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

Odvolací súd vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah, viazaný právnym názorom dovolacieho súdu, dospel k záveru, že odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa tieto požiadavky nespĺňa.

V konaní nebolo sporné, že žalovaní vybrali z účtu žalobcu sumu 475 000,-- Sk. Skutočnosť, že predmetnú sumu vybrali z účtu so súhlasom žalobcu, však v konaní nebola preukázaná. Súd prvého stupňa neodôvodnil, prečo neakceptoval obranu žalovaných, že vlastníkom účtu bol žalobca a banka by bez súhlasu žalobcu (majiteľa účtu), takúto platbu nezrealizovala. Nie je zrejmé ani to, prečo sa súd priklonil k tvrdeniu žalobcu bez toho, aby ho žalobca preukázal.

Keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa neobsahuje náležitosti v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., nie je dostatočne odôvodnené, a preto je nepreskúmateľné. Postupom

súdu bolo porušené právo účastníka na spravodlivé súdne konanie, v dôsledku čoho mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, čo je prípustným odvolacím dôvodom podľa § 205a ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Odvolací súd ďalej dodáva, že súd prvého stupňa mal posúdiť výšku podielu žalovaných na zisku žalobcu v zmysle záverov predchádzajúceho rozhodnutia dovolacieho súdu (č. k. ObdoV 76/1996-308), a to podľa § 51 Občianskeho zákonníka a nie presunúť túto úlohu na znalca. Platí, že pri týchto osobitne neupravených zmluvách sa postupuje analogicky podľa zákonných ustanovení, ktoré upravujú občianskoprávne vzťahy obsahom a účelom im najbližšie. Obsahom najbližšia je zmluva o združení upravená v ustanoveniach § 829 až § 841 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ súd nemal preukázané, že by medzi účastníkmi došlo k dohode o výške podielov na majetku získaného spoločnou činnosťou, mal vychádzať z § 835 ods. 1 Občianskeho zákonníka, to znamená z predpokladu, že podiely na majetku sú rovnaké.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O. s. p. zrušil a vec v zmysle § 221 ods. 2 O. s. p. v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom súd prvého stupňa rozhodne i o trovách odvolacieho a dovolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 31. januára 2013

JUDr. Alena Priecelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová